

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ: ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ У ЗДІЙСНЕННІ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ**

**Збірник
матеріалів III-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

**14-16 квітня 2021 року,
м. Одеса**

У Збірнику опубліковано матеріали III-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: підвищення ефективності використання інформаційних технологій у здійсненні освітнього процесу», яка проходила 14-16 квітня 2021 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою Одеської національної академії харчових технологій від 06.04.2021, протокол № 13.

Матеріали, занесені до Збірника, друкуються за авторськими оригіналами. За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України, Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки, доктора технічних наук, професора Б.В. Єгорова.

Укладач Л.Д. Риженко

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.	ректор Одеської національної академії харчових технологій, д.т.н., професор, академік НАН України (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.т.н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Дец Н.О.	директор Навчального центру організації освітнього процесу, к.т.н., доцент
Ланженко Л.О.	начальник Навчально-методичного відділу НЦООП, к.т.н., доцент
Кручек О.А.	начальник Відділу контролю якості та моніторингу діяльності, к.т.н., доцент
Корнієнко Ю.К.	начальник Відділу організації дистанційної роботи та навчання ЦІКТ, к.ф.-м.н., доцент
Мураховський В.Г.	начальник Відділу ліцензування, акредитації та сертифікації НЦООП, к.ф.-м.н., доцент
Агєєва І.М.	декан факультету менеджменту, маркетингу і логістики, к.е.н., доцент
Зімін О.В.	декан факультету низькотемпературної техніки та інженерної механіки, к.т.н., доцент
Купріна Н.М.	декан факультету економіки, бізнесу і контролю, к.е.н., доцент
Ліщенко Н.В.	декан факультету комп'ютерних систем та автоматизації, д.т.н., професор
Саркісян Г.О.	декан факультету технології вина та туристичного бізнесу, к.т.н., доцент
Соц С.М.	декан факультету технології зерна і зернового бізнесу, к.т.н., доцент
Ткач В.О.	декан факультету інноваційних технологій харчування і ресторанно-готельного бізнесу, д.е.н., професор
Шарахматова Т.Є.	декан факультету технології та товарознавства харчових продуктів і продовольчого бізнесу, к.т.н., доцент
Шестопапов С.В.	декан факультету комп'ютерної інженерії, програмування та кіберзахисту, к.т.н., доцент
Шпирко Т.В.	декан факультету нафти, газу та екології, к.т.н., доцент

новки обладнання, утримання його в справному стані, застосування різних технічних засобів безпеки (різні захисні пристрої) і т.п; перевірити в лабораторіях наявність аптечок з необхідним набором матеріалів і медикаментів для надання першої допомоги при нещасних випадках, отруєннях та опіках. Безпосередньо під час навчального процесу від викладача вимагається контроль обстановки в аудиторії (за який відповідає викладач); виконання лише тих робіт, які передбачені в навчальному плані і розкладі; плануючи проведення додаткових занять, викладач повинен заручитися відповідним дозволом, наданим деканом або іншою посадовою особою; проведення практичних, лабораторних та інших типів демонстраційних робіт, можливо лише в присутності асистента або лаборанта (не з числа учнів); при виявленні потреби в проведенні ремонтних робіт необхідно сповістити про цей факт керівництво навчального закладу. Такі дії повинні здійснювати фахівці відповідного профілю: інженери, електрики, столяри та ін.; надати першу долікарську допомогу в разі поганого самопочуття студента, а потім обов'язково викликати фахівця медичної установи; інформувати керівництво про будь-які погіршення в забезпеченні нормального рівня охорони праці, які можуть призвести до зниження працездатності людей; прибирати після закінчення занять в лабораторіях всі пожежонебезпечні і вибухопожежонебезпечні речовини і матеріали в спеціально обладнані приміщення.

УДК 621.3 : 378.147
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ЕЛЕКТРОТЕХНІКИ СТУДЕНТАМ
1 КУРСУ

А.А. Галіулін, Т.А. Ревенюк, О.Ю. Розіна,
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Жодна сфера людської діяльності не обходиться без споживання електроенергії. Рух пасажирських та вантажних ліфтів, освітлення житлових та виробничих приміщень, керована робота технологічного обладнання підприємств різного спрямування (навіть обладнання сцени у сучасному театрі) – все це неможливе без електромеханічного обладнання. Для бакалаврів спеціальності 185 «Нафтогазова інженерія і технології» актуальними є питання виробництва та розподілу електроенергії, підключення потужного електромеханічного обладнання, що забезпечує транспортування газу і нафти, керованого розподілу рідких енергоносіїв між споживачами. В рамках дисципліни «Електротехніка та енергопостачання» розглядаються саме ці питання. Але на відміну від більшості наших слухачів (181,162 спеціальності опановують електротехніку на другому курсі), майбутні спеціалісти з нафтогазової інженерії є бакалаврами 1-го року навчання, коли розпочинають своє перше знайомство з базовими поняттями електротехніки. У цьому є декілька про-

блем і у слухачів, і у викладачів.

По-перше, деякою мірою відрізняється базова термінологія та вимоги фундаментальних дисциплін фізики і математики та технічної дисципліни «Електротехніка та енергопостачання».

По-друге, психологічна установка першокурсників «це вже не школа» превалює над розумінням студентів старших курсів «я майбутній спеціаліст».

По-третє, більшість сучасних і доступних підручників з електротехніки спрямовані на формування теоретичної бази бакалаврів спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка».

Чітке розуміння проблем дозволяє будувати оптимальну стратегію навчання першокурсників без втрати науково-технічного обґрунтування базових понять і методів електротехніки.

Одним з основних методологічних принципів навчання є правильно обрати **фундамент для будови нової системи знань**. Математичний апарат електротехніки надто складний для першокурсників, загальну фізику і електротехніку вивчаємо паралельно. Тому орієнтуватися на ці дисципліни як на фундамент для початкового оволодіння поняттями електротехніки недоцільно. Але, як зазначалося у вступі, «жодна сфера людської діяльності ...», а як наслідок, побутове обладнання у наших квартирах, лічильники електроенергії, розподілення електроенергії у багатоквартирних будинках та між вулицями у селищах – все це тема для обговорення, щоб заохотити слухачів до навчання. Тобто будемо **спиратися на досвід**, корегувати сформовані у побуті поняття (нуль, фаза, трансформатор) і на них нанизувати нове математично обґрунтоване знання.

Другий методологічний принцип – правильно обрати **чинники мотивації** до навчання. Можливо, дисципліна «Електротехніка та електропостачання» буде одною з перших, що спрямує першокурсників на переосмислення себе як майбутніх керівників ділянок виробництва, або навіть керівників підприємств. Тоді питання щодо шляхів економії електроенергії, створення умов роботи безпечної для персоналу і безаварійної для електротехнічного та електромеханічного обладнання будуть сприйматися як актуальні. Тому представлення матеріалу спрямовано на вільне володіння термінологією; розуміння принципів організації мереж живлення підприємств нафто- і газорозподільчих станцій; шляхів забезпечення ефективної роботи електромеханічного обладнання та свідомого виконання правил техніки безпеки при його експлуатації. Саме в рамках цієї дисципліни майбутні керівники підприємств та окремих ділянок виробництва засвоюють базові поняття електротехніки, знаходять відповідь на питання щодо переваг трифазних мереж живлення; як зекономити кошти підприємства, використовуючи «компенсацію реактивної потужності»; чому не можна підключати технологічне обладнання «без заземлення», та хто його повинен правильно організувати. Отже, одною з задач дисципліни є формування **комунікативних компетенцій**, що дасть можливість вільно спілкуватися з фахівцями-суміжниками (електромеханіками, електротехніками), коректно використовувати стандартну термінологію,

ставити їм чіткі зрозумілі завдання, вести дискусії на виробничі теми з електротехнічних питань.

Третя, визначена на початку проблема, стосується специфіки викладення матеріалу. Зокрема, це передбачає

- максимально використовувати графічну інтерпретацію понять і процесів електротехніки;

- чітко відокремлювати положення і методи, які необхідно розуміти і вільно ними володіти, від їх математичного обґрунтування; мета такого розподілення – не переобтяжувати обсяг необхідних знань математичними перетвореннями, але кожного разу доводити, що необхідні знання мають науково-технічне підґрунтя;

- максимальне поєднання на лекції викладення теоретичного матеріалу та виконання відповідних розрахунково - графічних завдань практичного спрямування.

УДК 378.147.31

РОЛЬ ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ У ВНУТРІШНІЙ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

С.Є. Саламатіна, Т.В. Кравчук, Я.В. Кравченко,

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Одним із суттєвих показників внутрішньої якості освітньої професійної програми є якість викладання дисциплін, що забезпечується завдяки обраними викладачем сучасними формами, методами та прийомами навчання, які сприяють досягненню цілей і програмних результатів освітньої професійної програми, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Враховуючи специфіку мислення і сприйняття сучасної молоді варто використовувати продуктивні методи навчання, що сприятимуть практикоорієнтовності та дозволяють використовувати сучасні прийоми. Викладач, організовуючи свою роботу зі студентами на заняттях, має забезпечити здобувачу можливість задовольнити свої потреби у навчання. Викладач має значну увагу приділяти мотивації студентів до навчання, слід усвідомлювати, що часто за вступника при виборі освітньої програми приймають рішення батьки чи абітурієнт не в повній мірі розуміє навіщо йому вища освіта за тією чи іншою спеціальністю або не усвідомлює для чого та чи інша дисципліна потрібна в межах освітньої програми. В такому випадку важливим є вміння викладача активізувати пізнавальну діяльність за допомогою діалогічного викладу матеріалу, зокрема бесіди, цей метод застосовується до матеріалу, що носить проблемний характер, а практика підказує, що в сучасній вищій школі його можливо використовувати практично постійно, переважно під час лекцій. Лекційна і практична форми організації освітнього

49	МІСЦЕ ОНЛАЙН ЕТИКЕТУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ І.О. Павлова, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	121
50	КРИТЕРІЙ КОГНІТИВНОГО МЕТОДУ НАВЧАННЯ О.В. Воскресенська, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	123
51	ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ТА ЧИТАННЯ ЛЕКЦІЙ ОНЛАЙН ПО ТЕХНІЧНИМ ДИСЦИПЛІНАМ Л.І. Морозюк, В.В. Соколовська-Єфименко, Б.Г. Грудка, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	125
52	ZOOM – НЕСПОДІВНА РЕАЛЬНІСТЬ М.І. Кепін, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	127
53	ЗВОРОТНІЙ ЗВ'ЯЗОК З БОКУ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ ЛЕКЦІЙ А.П. Ліпін, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	129
54	РІЗНОМАНІТНІСТЬ ПРИ ВИКЛАДАННІ ЛЕКЦІЙ А.П. Ліпін, І.М. Шипко, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	130
55	ОХОРОНА ПРАЦІ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ. ЩО ПОВИННІ ЗНАТИ І ЗДІЙСНЮВАТИ ВИКЛАДАЧІ Я.Г. Верхівкер, О.М. Мирошніченко, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	132
56	ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ЕЛЕКТРОТЕХНІКИ СТУДЕНТАМ І КУРСУ А.А. Галіулін, Т.А. Ревенюк, О.Ю. Розіна, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	133
57	РОЛЬ ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ У ВНУТРІШНІЙ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ С.Є. Саламатіна, Т.В. Кравчук, Я.В. Кравченко, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	135
58	КУРСОВЕ ПРОЕКТУВАННЯ ЯК СПОСІБ ЗАОХОЧЕННЯ СТУДЕНТІВ ДО НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В.І. Мілованов, В.М. Ярошенко, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	138
59	ВИКЛИКИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Т.В. Стрікаленко, О.В. Ляпіна, О.М. Берегова, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	141
60	ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ ОБЛІКУ» В ДИСТАНЦІЙ- НОМУ ПРОСТОРИ Т.Д. Маркова, Г.Б. Пчелянська, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	142
61	МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВЕ ПРАВО» ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ» Г.О. Ткачук, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	143

ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ІІІ-й ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

1. Державний університет інфраструктури та технологій, м. Київ
2. ВСП «Житомирський торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ»
3. Івано-Франківський національний медичний університет
4. Одеський національний медичний університет
5. Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», м. Київ
6. ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
7. Херсонська державна морська академія
8. Kyiv National University of Technologies and Design
9. Харківський національний університет радіоелектроніки
10. Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
11. Львівський національний університет імені Івана Франка
12. Державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди, м. Переяслав
13. Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк
14. Вінницький національний аграрний університет, м. Вінниця
15. Харківський національний університет внутрішніх справ
16. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ
17. Національний університет харчових технологій, м. Київ
18. Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка, м. Сєверодонецьк
19. Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
20. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
21. Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького
22. Київський національний торговельно-економічний університет
23. Одеський національний політехнічний університет
24. Покровський педагогічний фаховий коледж, м. Покровськ
25. Донбаський державний педагогічний університет, м. Слов'янськ